صاحب امتیاز و مدیر مسئولی احمد حمدی

هرگون مباحاتی شامل اولدیغو سیاسی ، علمی ، تجاری اوزره غزته سیدر .

محل اداره‌سی

غلطه‌ده بابعالی جاده‌سنده « اقدام » یوردنده‌در . اداره‌یه عائد اصحاب مراجعه‌سی نتیجه‌سی گوندوز هر ساعت آچیقدر .

تلغراف آدره‌سی : درسعادت اقدام یوردی - تلفون ۱۷۹۷ استانبول

اقدام

جمعه ایرتسی

۱۸ رمضان سنه ۱۳۳۳ — ۱۸ تموز ۱۳۳۱ — ۳۱ تموز اولرجی ۱۹۱۵

نومرو ۶۶۲۸

۱۳۱۲ سنه‌سی محرمی غره‌سنده تأسیس ایدلمشدر

امت اسلامیه ، ملت عثمانیه ایچون مفید اولان آثاره محل‌درج آچیقدر . درج اولنیان اوراق اعاده ایدلمز .

آبونه شرائطی

استانبول ایچون آبونه یوقدر

ولایات ایچون بوسته اجرتیله سنه‌لیگی ۱۱۰ آلتی آیلغی ۶۰ غروشدر .

اتالیه اجنبیه ایچون سنه‌لیگی ۳۰ مارق ۴۰ فنلیك یاخود ۳۶ فورون ۱۰ دلار ویا ۲۵ فرانق

نسخه‌سی ۱۰ پاره‌در

اوزاقدن برنظر

دشمنلرمزك نه حالده بولندقلرینی ، فرصت دوشدکجه وشایان دقت واهمیت معلومات ورود ایلدکجه ، یازیورز . فقط بز ، اونلرك حالنی نه قدر ایی کورمکه چالیشمش اولسه‌ق ، یینه بی‌طرف مملکتلرده بولنه‌رق هردرلو وسائط تدقیقه مالك بولنانلر قدر بوکا موفق اولامیز . بی‌طرف یرلرده ، خصوصیله ایتالیا وفرانسه‌یه یك یاقین اولان علاقه‌ده اقامت ایدنلر طبیعی بزدن دها ایی معلومات الده ایده‌بیلیرلر ، خصوصیله دشمنلرمزك مطبوعاتی‌دها واسع برمقیاسده مطالعه‌یه امکان بولورلر . بو نقطه نظردن دها اونلرك محاکمات وافکاری بزمکندن دها طوغری اولمسی لازم کلیر . فقط ایشته کوردویوروزکبی طرف مملکتلرده اوطوروب احوالی اعتدال دم ووسائط مکمله ایله تدقیقه موفق اولانلرده دشمنلرمزك بویوك بحرانلر ایچنده بولوندقلرینی تسلیم ویریان ایدیورلر . نته‌کیم چنوزده اقامت ایدن قارئنلرمزدن حسن صلاح بکدن جکلرده آلدیغمز برمکتوبده اشلاف زمره‌سنك بکیوکمکده اولدیغی بحرانه دائرنه‌مهم تفصیلات واردی . بومکتوبی قسماً درج ایدیورز :

« سالاندرا حکومتی شمدی یك بویوك بحران واندیشه ایچنده‌در . بونك سببی ، یکدیکرینی ولی ایدن مغلوبیتلر و کوندن کونه عیان اولمقه باشلایان سیاسی حقیقتلردر . اشلاف دشمنك ساحت مبذوله و انطاق مبتذله‌سی ساحهٔ خیله سنده بر طرفدن تا یونانستانه قدر آدریاتیك دکزینك قوشی یقاسنه وکاملاً آرناودلغه مالك ایدیله‌جك اولان ایتالیانلر ، هیچ شبهه یوق که دیکر طرفدن بوارض موعودك یته عینی دولتلر طرفندن صربلیلرله قره‌طاغلیلره دخی بخش واحسان ایدلدیکنی وبوایکی یاقلان حکومتنك شمدیدن اوزاره یرلشدیکنی مشاهده ایتمك کبی مضحك ومضحك اولدیغی قدر مسئکره برسیاست قازشوسنده اوشومکه باشلادیلر .

آکنه آتیلان بوملتك اینی محرق اوکنده تیز نکه محکوم اولان بوحکومت آدملری ـ تواتراً دوران ایدن روایتلره کوره ـ آوستریایه بالواسطه صراحت ایدوك ، اعلان حربدن اولجه ایتالیایه ویریان یرلرك اوشرنط واو حدود داخلنده شمدیدن اشغالنه مساعده وبومعامله درحال ایفا اولونلدیغی حالده ایتالیا اردوسنك آوستریایی وتنفقلرینی ازقاج ایچه‌جکی مأنده بر تحریکه باقولی اوچوردمشلر . . . ایتالیا محطاتدن توشح ایدن صلح ترانه‌لرینك وقتیله کیزلی دیلدیکی عینی ایتالیا شهرلرندن فیرلادیغنه دقت ایدیلیرسه اولجه انکلیز لیرالریله باطالیادلان شراب شیشه‌لری تبرئلنلر بنك ، مملکتك هوای سکون وصافی ایچنه باتمش اولدیغی کورمه‌مك قابل دکل .

آوستریایی چنوزده‌ده اشکال واشغال ایلك ایچون صربستانه عسکر اعزامیله معاونت ایدلسنی شرائط اتلافیه‌یه ادخال ایتمکدن انکلترنك سوزیله ایتالیا حکومتی آرناودلق طرفلرینه عسکر چیقارمش اولسه‌ایدی شمدی اوراده‌کی ایتالیان اردوسیله صرب وقره‌طاغ لشکرلری آره‌سنده‌ده حرب ووغا باشلاییه‌جقدی . غریبی شوکه سیاسلرینك شویله بر دلیل وسوزلرینی دیکله‌ینلرك اوغیاداقلری انکسار خیال کوز اوکنده ومقصدلرینك عالمی بلایه صوقق اولدیغی حقنده‌کی قناعت عمومیلشمکده‌ایکن حالا اشلافچیلر دیکر بالقسان حکومتلرینی حربه اشتراك ایتدیرمك اوزره چالیشیورلر . فقط موفق اولامدقلرینی کوردکجه ، فنا حالده حدتله‌تیورلر . هله بلغارستانه یك چوق قیزیورلر . مکر بلغارلرده ایتالیانلر کبی علی‌العمیا متجاسر حرب وحرکت اولمق ایشلر ! مکر بالقسان حکومتلری ایتمنده بی‌طرف قالانلرده ، نعوذبالله روسیه‌نك بوغازلره حاکمیتی املنی یاتلاتدیران برحرکته معاونت ایدوك کندی الدریله کندیلرینی محو ایتمکی ایشلر ! . . . نه غریب سیاست ! فقط بتون بونلر یأس وبحرانه ، شاشقینلقه دلالت ایتمزمی ؟

فرانسه کبار رجالندن (قله‌مانسو) نك یکدیکرینی نقض ایدن مقصلاتی بشقه نمه‌یه عطف اولنه‌بیلیر . روسلرك مکاف بر صورتده یمکده اولدقلری داماقلری ، برر رجعت منتظمه رسمنده تصویر وبو فرار قهقهری‌نی آلچقیلامقه قدر اختیار غفلت ایدن بو اختیار محرر ، بر کون واوشوانك بیله سقوط محتملندن روسیه‌نك مغلوبیتی معناسی چیقماق لازم کلدیکنی سویلرکن ایرتسی کونی بتون بو سوزلری اوتونه‌رق موسقوف اردولری مغلوبیت متتابعه‌سنك اسبابنی لوازمات حربیه‌نك فقدانده بولور وفرانسزلرده داخل ایدلدیغی حالده اشتلانه منسوب اردولرك حاضرلانماش اولدیغنی ادعایه قالقیشیور .

پارسده‌ده اون بیك قدر مجروحینك طولاندیرلدیغی بر میداندە فرانسه ایله متفقلرینك مظفریت وشاشندن دملراورلرق ایرادنطق ایدرکن رئیس جمهور (بروانقاره) نك ایصلقلرله تحقیر ایدلدیکنی سویلرسه‌م اینانکز . هرحالده فرانسه‌نك حالی غایت قادر . شمدیلك شوقدرینی عرض ایده‌یم که قشله‌لرنده مجروحلردن بربولوتمادیغی برصوره‌ده شهرلرده‌کی صیچیاقلردن دولایی صیفه‌لرینه چکلمك کبی ذهنیت کوسترمه‌ن افراده مالك تن پرور برملت ، خسته‌لرینه باقیجی بولامیه‌جق درجه‌ده مملکتنه بیکانه قالان بر جمعیت آلمانیا ومتفقلری کبی حیات وشخصیتلرینی وطنلرینك منافع عالیه‌سی اوغرونده فدا ایده‌بیلمك اقتدارینی کوسترمه‌ن بوقوتك قارشوسنده مطلقا مقاومت ایده‌میه‌جکدر .

ایتالیانلر سابق باش وکیل (جیولتی) نك حربدن اول : « کنه‌یزی آندیغمز تهلکه‌یی بك ایی کوردیوروم . فقط بوقدر تهلکه‌یه آتلق نتیجه‌سنده نه قازانه‌جغمزی بردرلو تعیین ومشاهده‌یه موفق اولامیوروم » دیمشدی . سویلدیکی حقیقتی تاریخلرینه قید ایده‌طور . سونکر ، فرانسزلرده ۱۸۹۶ و ۹۷ سنه‌لری متقابل زیارتلری نتیجه‌سنده روسیه ـ فرانسه اتفاقی شکلنده ظهور ایدن مخلوطه اوزرینه (دوبره‌سسانسه) (زوره‌س) (آناتول فرانس) کبی متمیز ارباب ذکا و قلمك او زمان یازدقلری تقبیحات وتنقیداتی بر کره دها اوقوسونلر ، بزه ترتیب ایدن وظیفه‌دن بری وبلکه الده برنجیسی دوست ایله دشمنلرمزی اوکرندیکمز شو هنکامه‌ده متوکلاً علی‌الله ایشمزده عزم وثبات وانکیلز دوستمزك عصرلردن بری باشمزه اوردیکی چوراباری کافهٔ صفحات ودلالتلریله برابر بتون جهان اسلامه عرض واثبات اولنالیدر . »

مهم خبرلر

لوزان ۳۰ تموز — وارشوانك سقوطی قوهٔ قریبه‌یه کلشدر . قلعه‌مارشال هیندنبورغ ، لهستان پایتختنك ضبط واشغالنی مراسمنده حاضر بولنق اوزره اسوچ سیاحین مشهورەسندن (سیوون هه‌دین) ی جهة حربه دعوت ایلمشدر .

احمد جودت

لوزان ۳۰ تموز — دایل تلغراف غزته‌سنك مخابر مخصوصی ، آوستریا وآلمان اردولری یقینده صربستانه قارشی واسع مقیاسده حرکات تعرضیه‌یه ابتدار ایده‌جکلرینی غزته‌سنه کوندردیکی بر تلغرافده بیلدیریور .

احمد جودت

لوزان ۳۰ تموز — « پاپا » مخاصم حکومتلری عقد صلحه دعوت ایتمك اوزره اخیراً بر بیاننامه نشر ایلمشدر .

احمد جودت

قلعه‌نك مدافعه‌سی حقنده تقدیرات

برلین ۲۹ (م . آ) — آمیقا غزته‌لرندەکی راپورلر فرانسز والمکلیزلرك چناق قلعه‌ده عظیم تلفاته دوچار اولدقلرینی قید ایلمکده‌در . مذکور غزته‌لر کوده کلیبول شبه جزیره‌سنی ستر ایدن قیالره تعرض ایتمك‌ایچون برچقدر . بالخصوص بوراده موقع استحفاظ ایدن قهرمان عثمانلی جنکاورلرنی بولنقده‌در . مجروح آوستراليا ضابطانی عثمانلی قطعاتنك ابراز ایتمکده اولدقلری عزم ومتانت وشجاعتك جداً شایان تقدیر اولدیغنی ارزداشلرینه نقل وحکایه ایتمکدرلر . انکلیزلر سری وقوعه‌لرنهون یاغموری آلتنده ایرمکده‌در . بیك تشبثدن صکره بر آوستراليا آلایی طرفندن اجرا ایدیلن هجوم نتیجه‌سنده بولنردن آلتمش یدی کشی قالانلرده کافهٔ مجروح اولمشلردر .

« صوره‌ده‌کی یالغه‌موم خسته‌خانه‌لر بیکارجه‌فرانسز وانیرلاندالی مجروحلرله طولمشدر . آمیقا ضابطانی متفقلرك چناق قلعه‌ده‌کی تعرضلرینه تماماً عدم قابلیتی نظریله بقاقده‌دولر .

رومانیا وچناق قلعه

بکرشدن (تلغراف‌اله‌توره‌سیوندنغ بورو) یه بیلدیریلدیو : روس طرفداری اولان (اونیوه‌رسول) غزته‌سی بوغازلرك روسیه طرفندن ضبط ایدلدیکی تقدیرده رومانیانك منافعی نقطهٔ نظرندن حاصل اولاجق وضعیتی تدقیق ایدیجی صوره‌ده خاطره‌کان احتمالاتدن هیچ بریك رومانیا متفقنه توافق ایتمدیکنی وبناءً علیه رومانیانك بوغازلرده تبدل وقوعی تحریج ایده‌میه‌جکنی بیان ایدیور .

بر بی‌طرف ضابطك فکر وقناعتی

توبه فرایه پرەسه غزته‌سندن : (۲۴ تموز) تاریخنده بی‌طرف حکومتلردن بریته منسوب بر ضابطك ویانه‌دن صدور ایتمشدر . صورك چناق قلعه محاربانده حاضر بولنان بر ضابطك ، عساکر عثمانیه‌نك قهرمانلقلرندن لسان حیرتله بحث ایتمکده‌در . مومی‌الیه متفقلرك بوغازی زورلاییه‌بیلملرینی غیر قابل عد ایتدیکنی وعثمانلیلرك مهماتلرینی بالذات اعمال ایتمکده اولدقلرینی ، مهمات طولدیریله مدافعه‌نك کسب ضعف ایتمسی ممکن اولدیغنی بیان ایلمشدر .

حرب عمومی

آوستریا حرب راپوری

ویانه ۲۹ تموز (م . آ) — [رسمی] روس دارالطربنده : حدود اوزرنده بوقاووینا ایله بسلدایا آره‌سنده خروات احتیاط افرادی ایله مجاز احتیاط افرادی روسلرك قوتلی موضعلرینه بر باصقین اجرا ایدرك دشمنی تماماً پریشان ایتمکلردر . روسلر سیرلر خاوجه‌ده تاچیدلری صره‌ده کوکس کوکسه وقوع بولان محاربه نتیجه‌سنده ۱۷۰ مقتول ویره‌مشلردر . قاپیونقا ستروزیلوانك شرقنده قطعاتی بومیرآلای برملازم اون یدی ضابط و (۹۵۰۰) نفر اسیر آلمشلردر . سوقال قریه‌سنده‌کی یکیدن اجرا ایلدیکی شدتلی هجوملر طرد ایدلمشدر . بونلر ماعدا شمال جبهه‌سنده بر تبدل یوقدر .

ایتالیا دارالطربنده : ایتالیانلر بالکز ساحل منطقه‌سنده سلتروسیا ایله ورمیلیون قریه‌نده بلا موقفیت بعض ایلرو حرکاتنه تشبث ایتمشلردر . دشمن هوردج کوپری باشی اوکنده‌کی ساحه داخلنده اشغال ایتمکده اولدیغی هجوم موضعلرینی تخلیه ایتمس ومحاربه‌دن اول اشغال ایتمکده اولدیغی خطه چکیلمشدر . قاتنتیا حدودی اوزرنده بالکز طوپچی محاربه‌لری واوفق مصادمه‌لر اولمشدر . تیرول حدود منطقه‌سنده دشمنك برطابوری مورتو قریه‌نده پوسکوردلش و (طولتا) منطقه‌سنده‌ده بر بلوك منهزم اولمشدر .

تحت البحرلرك فعالیتی

برلین ۲۹ (م.آ) — آلمان تحت البحرلری بوکونلرده حد اعظمی فعالیت کوسترمك جهة ایرتسی کوننده‌ری ۹۲ انکلیز کیمیسی باطیرمشلردر .

پاپانك متارکه ایچون تشبثی

برلین ۲۹ (م.آ) — مادریده‌ده منتشر (ABC) غزته‌سی رومادن استخبار ایدیور : پاپا مخاصم دولتلر بیننده بر متارکه عمومی ایچون واسع مقیاسده تشبثده بولنمشدر . پیسنر راهبی پاپانك یننده بالذات بوراده‌ده ایراز فعالیت ایده‌جکنی تأیید وبو مأموریه برچوق مشکلاته تصادف اولنه‌جغنی بیان ایتمشدر .

ژاپونیادن استمداد

لوزان ۲۹ (م . آ) — (تان) غزته‌سی ژاپونیانك اتلاف صریح لهجه مداخله‌سی لزومندن تکرار بحث ایتمکده‌در . مذکور غزته ، ژاپونیانی برمشارکت عسکریه‌ده بولندیغی تقدیرده فرانسه‌نك تدویضاتده بولنه‌جغنی احساس ایتمکده‌در .

ایتالیان حرب راپورلرنده ابکمیت

برلین ۲۹ (م . آ) — غزته‌لر ، ایرنزونو محاربانی حقنده آژانس استه‌فانی‌نك اوزون بر راپورینی نشر ایتمکده‌درلر . مذکور راپورده ایتالیان قطعاتنك ایزونزو جبهه‌سنده بولدقه ونوعه کان محاربه‌لر اثناسنده کوسترمکاری غیر مسبوق قهرمانانه مدح وثنا ایدلمکده‌ایسه‌ده حاوی وضعیت عسکریه حقنده هیچ بر صراحت ویرلمامکده‌در . ایتالیانلرك ضایعات عظیمه‌سی اعتراف ایدلمش اولدیغی حالده رسمی بر رقم تصادف اوتمامقده‌در .

روس باش قوماندانك بیاننامه‌سی

ویانه ۲۹ (م . آ) — روس باش قوماندانی جنرال روسسکی بر وجه آتی اصدارنامه‌یی نشر ایتمشدر : روس عسکرلری قوتلی بر دشمنله حرب ایتدکلری اثناده فابریقه‌لر ومهمات حربیه اعمال ایدن عملهٔ ایتلرینی ترك ایتمشلردر . بو صورتله تعطیل اشغال ایتمکلری روس عسکرلری اوزرنده فوق العاده سوء تأثیر اجرا ایتدیکی حالده دشمنلرمزك جانب معنویتی اولمشدر . بویله نهلکلی زمانلرده تعطیل اشغال ایتك عظیم بر اهانته معادلدر .

تبلیغ رسمی

۱۷ تموز سنه ۳۳۱ تاریخیله تراکه عمومیدن تبلیغ اولنشدر :

۱ — قفقاس جبهه‌سنده : صاغ جناحزدن وجعت ایدن دشمنك تعقیبنه دوام اولنقده‌در .

۲ — چناق قلعه جبهه‌سنده : ۱۶ تموزده خفیف وقتاً شدتلی طوپچی وپیاده آتشلری

اقدام خبرلری

روس عمله‌سنك اختلالاری

ویانه ۲۹ (م . آ) — روس عمله‌سنك دومانك کشادی کونی اختلال غایه‌لرنده بولنمقه قرار ویرمکلری استمزاجلری اشعار ایدیلیور .

(دوما) نه ایچون دعوت اولونمش

ویانه ۲۹ (م . آ) — (میلیتو) دومانك صلح شرطلی تعدیل ایتك اوزره اجتماعه دعوت ایدلدیکنی دوج غزته‌سنده بیان ایتمکده‌در .

روس اردولری تحت تهدیده

برلین ۲۹ (م . آ) — (برتومونت) غزته‌سی یازیور : روسلر الله ماردشال ماکنزن اردوسنك تضییقه نهایت ویرمك اوزره بتون قوهٔ احتیاطه‌لری سوق ایتمکلری ایده‌ده وضعیتلری اصلاح ایدیجك یرده دها زیاده قالمامشدر . محاربه‌ده (بیه‌لورج) اوراسنك منطقه‌سیله (روکیتو) بتاقلغی روسلری مدهش بر فلاکته دوچار ایدیجك یرطوزاقدر . (بوغ) جبهه‌سی شمدیدن احاطه ایدیلمك تحت تهدیده بولنقده‌در .

ایتالیان ضایعاتی ۱۸۰۰۰۰

برلین ۲۹ (م . آ) — (میلان) هیئت وجیهانیله مناسبتده بولنان لوغاتو کلیسا‌سی باش راهبی ایتالیانلرك صرك ایکی آی ظرفنده وقوعه کان محاربه‌ده دوچار اولدقلری ضایعاتك مقتول مجروح وغائب اولق اوزره ۱۸۰۰۰۰ آدمی‌یه بالغ اولدیغنی استخبار ایتمشدر .

مذبوحانه غیرت

برلین ۲۹ (م . آ) — مطبوعات قوراکمی اشعار ایدیور : روسلر سوقات وغره‌ویه‌چورلی شمال غربیسنده بیوده برمقابل تعرضه‌ده‌کوسل ایتمکلردر . منفذار ایوالفرودی احاطه‌یه دوام ایله مذکور استحکامات ایلری موضعلرینی توکل موقعینه بوماردمان ایتمکده‌درلر .

تخریبات اجراسی امرینی کری آلیورلر

ویانه ۲۹ (م . آ) — لوجدن اشعار ایدیلیور : کوپلیلر طرفندن ایراز ایدیلن مخالفت اوزرینه روسیه حکومتی روس اردولری طرفندن تخلیه ایدیلن اهالینك بیطه‌لرینك تخریب ایدیلمسی حقنده‌کی امرینی کری آلیور .

طرابلس غربده ایتالیانلر

(کیاسو) دن توبه فرایه پرەسه غزته‌سنه اشعار ایدیلیور : تونس اداره‌سینه التجا ایلدیکی اولجه بیله بریان طرابلس غربده‌کی ایتالیانلر مفرزه‌سی خوماندانی یوزباشی (فرانقوستروبا) نك مجاهدین طرفندن اسیر ایدلدیغی ایتالیا حکومتی طرفندن موسالیك عائله‌سنه رسماً تبلیغ ایدلمشدر . یوزباشینك اسیر وشدیدکنه لطرا ایتالیان مفرزه‌سنك سالماً تونس حدودینه التجا ایتدیکی یولنده ایتالیانلر متابعتندن اولمك ترجیح ایتمش اولان خیرلر محاربه تصحیح اولدیغی آکلاشیلیور .

هندستانده اغتشاشلر

برلین ۲۹ (م . آ) — هندستانده وقوعه‌کلن قیام وأغتشاش حقنده بروجه آتی تفصیلات متممه ویرلمکده‌در : تولومبوده اختلاط تصدی ایدن یرلی اهالی انکلیز قطعاتی طرفندن شدتله تنکیل ایدلمکده‌در . آثاری اختلاطه بر چوق انکلیز قتل ومفاجأه‌لر یغما ایدیلمشدر . اداره عرفیه اعلان ایدیلدیکی اوروپالیلره سلاح توزیع ایدلمشدر . سنغاپوردە ۲۰ و ۳۰ یاشنه قدر بتون انکلیزلر تحت سلاحه آلنمشدر . (بوردو تو) نك شمالنده‌ده یرطرفه اغتشاشات حصوله کلمشدر .

فرانسه مطبوعات عسکریه‌سنك مطالعه‌سی

برلین ۲۹ (م . آ) — فرانسز مطبوعات عسکریه‌سی ، (استوتقا - وارشوا) خطنك آلمانلر طرفندن اشغالی عرض عد ایله بو اشغالك وارشوه استحکاماتنك قوهٔ مدافعه‌سنه زیاده‌سیله تأثیر ایده‌جکدر دیمیورلر .

غازیلر خسته‌خانه‌سنده

قلمیده یك درین خشوع وحرمتلر . . . برمعبده کیرکی ، خسته‌خانه قوغوشنك قاپی آشیکیندن کچدم . ایلك حمله‌ده کوزلرم هیچ بر شی کوره‌مدی . . . وجودمه حقه سجده‌لر ایچون اشتیاقلر واردی . بر قاچ لحظه‌لق بر مدت وجد وتعبد دیویوله‌لریله برده ایرتیلدم قالدم . . . سکره قلب کوزم اویاندی ؛ ایچمده بر فرحلق . . اوزاقدن یاقینده‌کی مکرمه تماس ایتك ایسته‌ین تردد وتذبذبلری صاوقم ؛ ایتسامازله ایرلیدم . . .

او قدر دولغون تحسسلر ایچنده ایدمکه ، سوز صرفی ایجاب ایدن آنلری تجرید ایده‌میه‌رك سکوتك لاغلتنه التجا ضرورتنده قالیوردم . نهایت صدرمك صمیمیتلرله مشروع دردینکلرینی ترك ایتك ایسته‌مه‌ین برنفره ایله ضعیف ، پریشان بر : « غزا کز مبارك اولسون اوقه‌اشلر ! » دیه‌بیله‌م . بر قاچ یاتاقدن : « الله‌م آمات اول اندی ! » مقاله‌سی یوکسلدی . بن ، ایچلرندن سکوت ایدنلرك خفا وأمل اغشالرنده طنطنلر پایان دروغی جوابلرینده دوچله تنفه‌سی ایتدم ، آکه صرب وبك یوکسك دوویولرله هویتی‌زه‌دم . شمدی یوره‌کدن قیلندم . . . تا یاغمدەکی دوشکده قوردو ، اسمر چهره‌لی ، پاك ومعصوم ، بهیج ونشوه‌لی بر غازی یاتیور ؛ صاغ‌کی ازلدن آشنا بر موالسیله بکا یاغه‌رق کولیوردی . . . ایکی آدم دها ایلریلدم ، تام یان یاتمشده ایدم . طاغم بر چنکلاو ، چوجوقلاشمش بر ذهیان قارشیسنده اولدیغمی آکلادم . روحمك تکمیل صمیمیتیله بر حسیات ساحه‌سی آچیق ایچون حاضر لانمم . نیتمی درحال حس ایتدی . اوکه بر تردد لطیفه‌سی کچیردی . . . سکره هم رشدی ، هم معصومیتی جامع بر یکانه‌لیله ایلیله‌ایك کوزلری بکا دوغری چویردی . بر ایکی لمحه‌لق زمان کچدی ، کچمدی ، یاپایجانی بر مه‌سی قالدی ، شیه یولطوزی داغیلدی . . . قالبرمش بر قوزمش بر سر بیل دیکنمش بر مواصله یولی بولدم . . . شیمدی سوزه احتیاج کوستردمدن قونوشوزدی . یوزنی ، الدمکی « تونلك دستانی » نه چویرمشدی . فقط بن ایستدیکم اوقومیوردم ، وجودمك اوکا احساس ایتدیکی دویولری فکر وعاکاکه حاثه ارجاع ایله مشغول بولنیوزدی . نهایت یوزلر کاملاً کیزولدی . قرانلقه ، مکالمه‌یه باشلادق . . . خطا یاپدیغی کلماری ، شیوه‌سنك یوزوقلغی دوزه‌لدوب تصحیح ایدرك ، دستاندن برقاچ پارچه‌یی‌ده بن اوقودم . ذهنمك انتقال قوتیله برابر چاشنی‌ده آتدی . کوزنده‌کی قر چوغالدی . دها درین بیلدك ، دها چوق حس ایتك هوسلری معصوم بر ایدال ایله انکسار ایتدی . شیمدی مکالمه وعاکاکه زمینلرینك ساحه‌لری کنیشلدك . . . بر آز حربك ، بر آز حیاتك فلسفه‌سندن ، دین ومات حالتك وظیفه‌لرندن بحث باشلادق . موضوعمزه ، بسط ، ایچلی وساده بر طرزده آشلدیکه دوینلکنی وبوکسکلکنی‌ده آکندیردی ؛ قوغوشك دیکر یتاقلری‌سا کنارلرنده آیدن آیه علاقه‌دار ایتدی . . . دلنمز وتأثرمیز نظارتی قالیوشنده قاپا کوردکن بوجروح عسکریجکلرك قلبنده نه ایچ انکلر ، روحلرنده نه علویتلر صاقلادیغمی یازیی ؟ اونلرك حضوریله بن‌ده صفوت وصمت جنتلریله خطلی دویوردم . . . مسعود بر توکل ایچنده ، لازم کلیرسه فکرلر چنك میدانته کیدوب دشمنلرله چارپیشه‌یی ، آتشلی چلیك صدمه‌لرینه کوکس کرمکی شوقلی ملاحظه‌لرله دوشونن بوصه‌د ، فقط یك وضیع و مکرم الصافلری تقدیس ایله مشغولدم .

بوصره‌ده ، خسته‌خانه‌یه قلب اولان مکتبك معلمه‌لرندن خسته‌لر برحمیره ، هی سنه قارشی برحب وهیبت ملکی اولان چالیدلرن برطاغم یاغمرکادی . مجروح غازی‌یی ایما ایدرك : « اونکه‌ای قونوشیوردسکز ؟ ناصل بولدیکز ، اوقومه‌ه ، اوکرنمکه‌یك هوسلی ، روح وقلبی یك نورلی دکلی ؟ » دیدی . وضعیتمله کندیمی تصدیق ایتدرمه‌ه او ، عان بنا غازی‌یه تقید ایتمکه باشلادی :

— محمد افندی . . دیوردی . « طنین » ی « تصویر » ی اوقوریك بولدیغی ؟ دور شمدی سکا « اقدام » ی ده کتیریم . صوکره غازیك یاپدیغنه ، یاصدقلرك رد قلنده دها زیاده راحق استلزام ایدن دوزکوللکلر ، حرکتلر یاپدقی خاطراتك روحنی اتموه‌لر ، فرحلرله دولدیردی . بن ، بوصعود مجروحك کندیسنه صیانتکار اولمق ایستیه‌ین بوحتم نهلکه‌لرندن دها زیاده سعادتلر ، هویه‌بیله‌جکنی تقدیر ایدیرك ، قارشی‌ده یاده‌سنك آغریلرینه اطرافی سیرلرله مقاومت کوسترن دها آغیرچه بریارالیك یاتمه‌کیدم . روحمك تکمیل رقت واراتباطی ایله خاطرینی سوردم . متین عسکره درحال اجلرینی اونودرکیبی اولدی . متیم ومتفکر یوزلر کوستردیکه باشلادی . . . شیمدی بوتون معنویتم صمیمی وجدی جذبه‌لر وسجده‌لر ایچنده بولدقاکار انسانلر ایچن دها ایچمکده ایدی . . .

حسین عونی

ادبیاتمزده جنکجولق

۱

ادبیاتك اجتماعی حیات اوزرنده نه قدر بویوك وموثر بر عامل اولدیغنی بیله‌لر ، آره‌صیره کندی کندیلرینه شو سؤالی صوردیوورلر :

— تورك قهرمانلرندن آدالو دکنزی ایچیندهٔ ، بر کمك قاقماس شاهدهٔ‌لری قارشیسنده قان وآتلا بازمیدی لشیدهٔ‌لری ، کاشفد اوژرینه قوپاجق شاهرمز یوقی هیچ! ؟..

کودن کوزلرك قارشیسنده ، بوداولانه بیوداولانه دهدیرن برمعنا آلان بو ایستنلام اشاراتی بالخاصه کینج شاهرلرمز ایچون نه‌قدر تعریضکاردر ! دامارلرمزده اسکی جنکلر قانك شدتله دولا . شدیغنی ، وحوزده دمرلرك سوندوده مدیکی مقدس آتشك پارلادیغنی ، اوردوسك هر کونکی حاست دستانلری وقود بر بلادهٔ له آکلاشیور . کاهد پارچه‌لرینه دکل نهایتسز دستانلری کاه‌چك دکل قانله بازیلان یونهایتسز دستانلری کاه‌چك دمرلرك روحنه تودیع ایچون آتشین شهناه‌چیلر کاه‌بوزر . بوکا انتظاراً ، اسکی ادبیاتمزده جنکیازلق حسلرینك نه کبی عصورلر وجوده کتیردیکنی ایکی اوچ اوفاق مصاحبه‌ده خلاصه ایده‌جکز .

تورکلرك اسکی حیات جنکورانه‌لری ، باشایدیلرینك طرزی ، فردلرك جمعیت روحی ایچنده غیب اولامی دوشونولورسه ، بزم یك اسکی وقتکین برادیات جنکورانه‌سه مالکیتمزه حکم اولونه بیلیر . آسیانی عصرلرجه باشدن باشه کیچه‌کیدن ، اسکی حکومتلری دوبرمه‌دك برینه یکی وذی حیات سلطنتلر قوران ، اسکیمش ملتلرك دامارلرینه حیات وفعالیت آشیلایان تورکلر ، البته اوبویوك حادثه‌لری ترتم ایدن آثرلر وجوده کتیرمه‌لردر . فقط نه قدر تأسفه شایاندرکه بوآثرلردن هان هیچ برشی قالامش ، دمرلرك ولولهٔ کردابلری آره‌سنده بزه یك آز برشی انتقال ایده‌بیلمه‌در : اسکی ظفر دستانلرندن قالمش بعض پارچه‌لر له بر عالم قهرمانلق حکایه‌لری ، چوکرا ، جنکلرك ، تورك بکلرینك مدحنه تخصیص ایدلمش بعض شعرلر . . .

بحرك ایلك عصرلرندن زمانمزه قدر منتظم بر صیرودنده دوام ایدن ادبی تکاملك اوزون صفحه‌لری تدقیق ایدیلدیجك اولورسه ، عروض وتزیله ، هجم تأثیرات معنویه‌سی آلتنده وجوده کلن بو ادبیاتده حرب ادبیاتی عصولی اولارق کوستریلدیکی بوکسك برآثره تصادف ایدلدیمی ، بونك یاشاییجه ایکی سببی وارده . اولا ادبیاتده حاکم اولان روح ، تصوف روحیدر ؛ متصوفلر بوماتك ظاهرلرنی عبارت اولدیغنه ، اونك ماورا سنده باشقا بر حقیقتك وارلیغنه یعنی وحدت مطلقه‌یه قائل اولدقلری ایچون کوزلری خارجی حالدن چوبرمشلردر . الك مدهش شورشلر ، قیامتلر ایچنده یاشایان متوکلرك آثرلری تدقیق ایدیلدیکز : بونون اوکوروداولر ، اوقارده‌ده اوفاق برمکس بیله براقامشدر . ملتك حسیاتی ، قهرمانلقی کوستردن آثرلر ، عمومیتله ، غیرشخصی اولور ؛ حالبوکه متصوفلرك آثارنی تامیله شخصی و «انفسی» در . اساساً قیمت وبرمه‌دکاری حیاتك بوکی حادثه‌لری ، بر فردك قهرمانلق اولاری اصلا اشغال ایدمه‌ردی ؛ اولار ، کندی طارقیچه ، اصل جهاد ایله ، یعنی ، وارلقده‌کی حیوانی جهتلری اناً ایله اوغراشیورلردی .

جمهرلرك تقلیدیله وجوده کلن اسکی قلاسیق ادبیاتمز ، ملتك جنکورانه روحی آوسیتوه‌جك آثرلره تصادف ایدیلدیمسنك ایکنجی سببی‌ده بو ادبیاتك تامیله خواصه ، طالره ، بکاره ، یاشایانه والخاصه ، پادشاهلره مخصوص اولمالریدر . شاعرلر ، ترباب‌قالم بالکز پادشاهلرك ووزرالك مداریلرنده ، اولارك لطفلریله ، چاغرلرلریله یاشیورلردی ؛ بناءً علیه طبیعتیله اولارك ذوقنی ، تمایلاتنی نظر دقته آلمه ، او طرزده آثرلر یازمه مجبور ایدیلر . اسکی شرق حکمدارلرینك ملت وخانی حلقه‌دکی تلقیاری دوشونولهٔ‌جك اولورسه ، شاعرلرك ملتله نه قدر آز علاقه‌دار اولاجغی آکلاشیلیر . . . لماً ، تورك اولان بر جوق حکمدار سلاطینلری ، اسکی عرب وعجم ملوك وخلفاسنك تخلریله اوطوردقلری زمان ، روحاً‌ده عرب ویا عجم اولدیلر . ایرانی ادبیاتینك اك شعشعه‌لی دورنی تورك پادشاهلرینك سرایلرنده ادراك ایتدیکی دوشونولرمزه بوحقیقت درحال تعلیم ایدیلیر .

ایشته بوتون بوشرائط آلتنده ناصل برحرب ادبیاتی وجوده کله‌جکی یك اعلا آکلاشیلیور . پادشاهلرك هرعمارتیمی مطلقا برچوق قصیده‌لر ، طغرانامه‌لرله تجیل وتعظیم ایدیلیور ، ملکی ومورد خطر طارلر نازیچه‌لری تنظیمیله مشغول اولیورلردی . تورك ادبیاتی ، هر دوره وهر صفحه‌سنده حرب ادبیاتی عصولی اولارق بوکی بر چوق اثرلر کوستره‌بیلیر . وزیر اعظملرك ، بویوك قومانداناریك قاپتان پاشالرك محاربه‌لری حالنده‌ده منظوم ومنثور بوزلرجه اثره تصادف اولونه‌بیلیر . دشمن قورصالرنی النه اسیر ودشدیکی زمان ، «بارباروس» خطاباً :

آی دکزی همکك کندیکه ایتدك قورو
بر دومورزدن اول قورو ایچنده آندریا دوروو
اولدومورزی قولدوروب اول قورونی عکم‌تورو
وتنبدار ای غازی خیر الدین پاشا یلکن آچ

فریاد نامه‌سنی یازان شاعر «عمری» ، «رایته میل ایدرز قات دیو برینه — طوغه دل باغلامشدر زلف سمنبو برینه» مطلعی غراك قائل معروفی ، بوتون وقتنی حربلرده کچیردیکی ایچون :

آتیلمسون طوب وقورشونلر چکیلسون تیفلر بر بر
بوزولسون لعل رنك اولسون وجه قانه بولنه دریا
طوردم لم قهرمان آسا هدویه قارشی ختم ایله
اولوب آتش فشان قالیونلرمن هجوم ازدرها
تمام آلتنی سنه بزم وفاده اولدق آماده
بشه آماده‌یز جنکه تریمان ایله بی پروا
اکرچه صودونا پیوز ولکن برم رزم ایچره
قوجوجنکی کورمشز کیم کورمه‌مشدر دیده دریا

نغمهٔ بسالتی سویلیور «صلاحی قودان» ، موسقولرلدن قریك استرادادی ایچون :

قلیج اعدایه الته متزادر
بر دینك اوغرینه جام فدادر
بزم باردیمیز من باری خدادر
قالملمی جاب آلتنده بویله
اکرچه سحر ایدر اسلامه حاضر
بزه‌ده اسم اعظم ایدنه حاضر
اسیر ایدوب بیچه‌تاتاری بر بر
قویم خائنده قالسونمی بویله
حله عثمانلی جنکه صسالام
او خائن دشمنه صاطور چالام
واروب خائنده اوچ آلام
کوزم کیتسون دم قالسونمی بویله

کبی ساده وموثر پارچه‌لری عنوی جهادنامه یازان «سلطان سلیم ثالث» ودداها بوکبی بر طاقم شاعرلر ادبیاتمزده اولدقجه مبذولدر . «نفی» نك آتشین حرب قصیده‌لری ، «ثابت» لك موسقولر طغیاندهٔ‌لری مشهور طغرانامه‌سی کبی آثرلر کال پاشا زاده‌نك «مهاج نامه» سی ، «عالی» نك «هنت مجلس» ی کبی برچوق منثور طغرانامه‌لره بك چوق تصادف ایده‌بیلیرز . فقط اعتراف ایتمکلی که بونلر هیچ بر زمان ملتك روحندن نیمان ایتمش ، ملی وجدانه معکس اولمش بوکبك وقیمالی محصوللردن عد اولونلماز . حقیقی حیات ایله ، ملی حیات ایله بك آز علاقه‌دار اولان قلاسیق ادبیاتك بوقصاقلی دکلمی شایان تأسف اولمالریله برابر بر طبیعی‌در . کاه‌چك علاقه‌مزده ، خالی ادبیاتك یعنی عوام آراسنده اولونان آثرلرك نه کبی محصولات جنکورانه وجوده کتیردیکنی تدقیق ایدلدکن ، اونك بوخصوصده قلاسیق مسرای ادبیاتنه تفوق ایتدیکنی و داها ملی محصوللر میداننه قویدیغنی مثالیریله کوستره‌جکز .

کوریلی زاده
محمد فؤاد

آلده ایدیلن وثیقه‌لر

برلین ۲۹ (ق) — وقتیله ایچمانیا سفیرلری طوردقلر کوندن بولوب اخیراً بر کوکلده‌ایله کچن رایورلر ایرلسز والکلیز رجال حکومتنك تحریکاتی هیاناً بیوك بر جیدارقه‌دردر . مذکور ایکی حکومت رجالی ، بر کونکی حربی میدانه جیدارقه‌ی ایچون علمکلیقلرینك که غیرتله اعتداداً سرسنه‌لردن بری تنامی ومنتظم برسی ایله چالیشمقدر وبوافوردهٔ هیچ بر شیئی دریغ ایتمه‌مشلردر . ایچمانیا سفیر لرینك اك کچن رایورلری ، عینی زمانده آلمان حکومتنك سیاست صحیحیورانه و انتلیجنتیه‌سی ایله آلمانلرك صلح ایچون پرورده ایدیلکلری محبته دخی بازلاق بر دلیل تشکیل ایدر . ایچمانیانك برلین سفیری بارون (فهرایندل) ، ۱۸ شباط ۱۹۰۵ تاریخنده ایچمانیا خارجیه ناظری بارون (فاوه‌رلو) یه نوندیدکی بر رایورده شو یولده ادارهٔ لسان ایلیور :

فاوقت بولور ، آلمانیانك انکلتره‌یه قارشی هیچ بر فکر تعرض بسله‌مه‌دیکنی بیلدیکمکله اعتدالی دم صاحبی اقامه‌سیله نوندده تماماً معلوم اولان بر حقیقتی افاده ایلمش اولدی . ظهور ایدیه‌جك یرلاردن آلمانیانك هیچ بر زمانکی بوکلاسنده اولدیغی کبی بوکونکی کونلرده آلمانیا بر محاربه ایچون حاضر لانامشدر . آلمانیانك ترقیات بحریه‌سنه رغماً قوهٔ بحریه اعتباریله انکلتره‌نك اودرجه‌ده مادونندهٔ‌دکه بر حربیه هیچبت ویرمك مجنونانه بر حرکت اولور . آلمانیا دونانمی صرف تدافعی بر قصدله وجوده کتیرلمشدر .»

بارون (فهرایندل) ، ۲۳ ایلول ۱۹۰۵ تاریخلی دیکر بر رایورنده انکلیز مطبوعاتنك تحریکات مشئومه‌سنی شو یولده تنقید وتقبیح ایلیور : « فاس مسئله‌سنك صلحاً تسویه‌سنه مالع اولمق اوزره انکلیز مطبوعاتنك امتلسز غیرتلر صرف ایتمی وآلمان سیاستی علیهندهٔ‌کی مفتریانی بیوك بر تهلکه قبول ایلمی ، انکلیز افکار عمومیه‌سنك آلمانیا علیهنه اولان ترتیبات حسن صورتله قبولنه دوجه‌ده احضار ایدلش اولدیغی اثبات ایلر . »

بارون (فهرایندل) ۳۰ تشرین اول تاریخلی رایورنده ایسه : « انکلیز مطبوعاتنك طرز تحریراتی ، وسویه ایله تأسیس مفارقت ایدلمی انکلتره‌ده آرزو وترویج ایدیلمکده اولدیغی کوستریر . فقط بویله بر مفارقتك آرزو ایدلمی بر مقصد صحیحیورانه‌یه مستند اولیوب بالعکس آلمانیا علیهنده‌کی فکر خصومتدن منبعدر . انکلتره قرالك دخی بو حیثیاته اشتراك ایتمه‌سنی اوزون اوزون اوقیه‌مشدر . »

بالادالر احوالی :

سابق یونان خارجیه ناظرینك بیاناتی

نویه‌ورك‌ایه‌رمه‌سه غزته‌سنده : (بودایدی هیولاپ) غزته‌سنك آتنه مخابری یونان خارجیه ناظر اسبق دوتور (استراتیس) وخارجیه ناظر سابق موسیو (زوغرافوس) ایله برمکالمه‌ده بولنمشدر . بونلردن سوکنجیسی بیاناتنه آتیه‌ده بولنمشدر : « یونان ملی ثهیر مسئله‌سنك حلی وآزاد اولدقجه ظلم واستبدادجیلر ایچنده قالان ورملرك تخلیصی آرزو ایدیور . بر آتك یونانلیلر طرفندن حین اشغالنده مقاومته معروض قالدی . بوایسه آزادلرك مملکتلرینك آلهجی شکل حلنده لایند اولدقلرینی کوستر مشدر . قره طاغیلر دخی اهقودرمی بلا مقاومت ضبط ایتمشلردر . صربلر ایسه دکزه قدر ایلریلمشلردر . آزادلرك اوزرنده قطعی اظهارلر بیلن صربلرك بعدما آزادلردن چیقه‌لرینه احتمال ویرمم . »

دوتور (استراتیس) بیانات آتیه‌ده بولنمشدر : « یونانستان یك مشکلی اولان موقعی تقدیر ایتدیکی ایچون (غوناریس) كه بی طوفانی یونانیه‌سی تصویب ایتمکده‌در . قابینه‌نك استعفا ایدوب ایتمه‌جکی هنوز معلوم اولامش . (ونیزه‌لوس) ظن ایدلدیکی قدر حرب طرفداری دکلمش . اوروپای مرکزی حکومتلرینك صحنهٔ حربلرده احراز ایدکلری موفقیات عظیمه یونانستانده یك بیوك تأثیرات حصوله کتیرمشدر . یونانستانده ائتلاف دولتلرینك سریع بر موفقیت احراز ایده‌جکلرینه انتظار اوانلمه ایدی . شمدی ایسه بز اوروپای مرکزی حکومتلرینك غالبیتلرینی بیوك برمنونیت ایله ادراك ایدیورز . یونانستان بالطبع چناق قلعه محاربه‌لرینی دقتله تعقیب ایتمکده‌در . بز آبلوغه یه اشتراك ایتمه‌ی هیچ بر زمان علامزدن کیچرمدك . بز عساکر عثمانیه‌نك کوستردکلری قهرمانلقلره جداً حیرت ایدیورز . صربستانلره خصوصی معاهده‌لر ایمزاردر . بومعاهده‌لر بر چوق یه قدر حریت حرکاتمزی تقیید ایتمکده‌در . بلغارستانله اولان مناسباتمز حال طبیعیسنده جریان ایتمکده‌در . بلغارستان بالکز صرب مادکدونیاسی ایستیور که ، بوده بلغارستانله صربستانك عائد بر مسئله‌در . بز کندیمز ایچون بر حرب تهلکه‌سی کوتمیورز ، آلدیغم خصوصی معلوماتله کوره بلغارستانك ایلك حرکتنده صربستان مطلوبنی وانقیاد کوستره‌جکدر .

بلغارستان ایله صربستان آره‌لرنده برمقاومت تأسیسنه اك زیاده روسیه چالیشیور . وضعیت هرنه‌قدر وخیم ایسه‌ده ، یتی بر بالقان عاهده‌سی ظهور ایتمسنه احتمال ویرمیورم . رومانیانك وضعیتی بزم اوزرمزده اجرای تأثیر ایتمه‌ض . بزم رومانیا ایله برمعاهده‌مز یوقدر . اوروپای مرکزی حکومتلری و ائتلاف دولتلری ایله اولان مناسباتمز اییدر . هیچ کیمسه بزدن حرکت بکلمه‌سون اساساً سوزمکی بیوك برامهری اولدیغی معلوم اولان بك کوچك برملتز بونك ایچون مستلکز صاحب ادامه ایتدیرمیلردر ! »

رومانیانك سیاست متردداننه‌سی

(هنایه‌ر لوئید) غزته‌سی دونکی مقاله‌سنده رومانیانك طرز سیاستندن بحث ایتدیکی صره‌ده شو یولده ادارهٔ لسان ایلیور :

رومانیا رجال حکومتی دائما متردداته برطرز سیاست تعقیب ایلمشلردر . حتی بوکون بیله عنوم ومناملته حرمته بردولر قرار وحرمه‌یولر . کوچك حکومتلرك اك قوتلی حکومتله برلمکده حرکت ایتمکی کندیلرینك منافع حقیقیه‌سی مقتضیاتندن ایلمیور . حکومته رومانیانك دخی جریان وقایع وحادثاتی کمال دقت واعتنا ایله تعقیب ایدرك نتیجه‌سی حضمنده قطعی ضربه‌لر ایندیرمکه موافق اولان طرفه تمایله مجبور اولندیغی حربك بدایتنده ایلری سوردولمکده ایدی . وقایع حاضره بر یادبه بر فکر مدار اولمقدر . بونك ماهیتنده‌در . بناءً علیه حادثه قارشی کوز یومغی ایسته‌یلرده دخل اولدیغی حالده بتون رومانیا بوتلیقه چارپیرك بر وقایع قارشیسنده انتباهه کلدرك آلمان وآوستریانك بحارستان اردولرینك قوت ودقتی حلنده کافی ایدیلدکر ایدیغملری ایجاب ایدر »

رومانیا بر دفعه تعقیب ایدیلدی غیر دوستانه بر طور ووضعیته مقابل تدبیرلر طلب ایلدیلر . فرصتی الله کچیردی . لکن اوزمان قارشیسنده بولنان حکومت ، ایکی جبهه‌ده اجرا ایلدیکی محاربات نتیجه‌سنده اقتصاداً ومسکر لکجه بورغون وبی تاب دوشمش کوچك ، فقط قهرمان بر ملت ایدی . رومانیا ، مظفر آوروپای مرکزی حکومتلری مواجهه‌سنده‌ده عینی مدهشانی صره ایتك ایسترسه اوزمان ایلمی دکیشدیرمه قوتلی وکوچك‌لیك مش بر رومانیانی محافظه ایتمکده آوستریا محاربانی ، هیچ بر وجهله منفعتدار اولمامش .

آلمانیاده عدالت وجدانیت حسیله متحسس بولنان هیچ بر رجال حکومت ، بوقدر سیاه برمانیاکورلك آوستری طرفنه‌کی قارشی خیرخواه ومساعدکار طاورانه‌ماز .

بلغارستان اتحاد ایدیه‌جکی حلد حرکتی قبول وتعهدنه اوزون مدت تردد ایتمدی . فقط بلغار زمامداران آوستری ، نهایت حقیقی تماماً حاضر لانامشدر . آلمانیانك ترقیات بحریه‌سنه رغماً قوهٔ بحریه اعتباریله انکلتره‌نك اودرجه‌ده مادونندهٔ‌دکه بر حربیه هیچبت ویرمك مجنونانه بر حرکت اولور . آلمانیا دونانمی صرف تدافعی بر قصدله وجوده کتیرلمشدر . »

بارون (فهرایندل) ، ۲۳ ایلول ۱۹۰۵ تاریخلی دیکر بر رایورنده انکلیز مطبوعاتنك تحریکات مشئومه‌سنی شو یولده تنقید وتقبیح ایلیور : « فاس مسئله‌سنك صلحاً تسویه‌سنه مالع اولمق اوزره انکلیز مطبوعاتنك امتلسز غیرتلر صرف ایتمی وآلمان سیاستی علیهندهٔ‌کی مفتریانی بیوك بر تهلکه قبول ایلمی ، انکلیز افکار عمومیه‌سنك آلمانیا علیهنه اولان ترتیبات حسن صورتله قبولنه دوجه‌ده احضار ایدلش اولدیغی اثبات ایلر . »

بارون (فهرایندل) ۳۰ تشرین اول تاریخلی رایورنده ایسه : « انکلیز مطبوعاتنك طرز تحریراتی ، وسویه ایله تأسیس مفارقت ایدلمی انکلتره‌ده آرزو وترویج ایدیلمکده اولدیغی کوستریر . فقط بویله بر مفارقتك آرزو ایدلمی بر مقصد صحیحیورانه‌یه مستند اولیوب بالعکس آلمانیا علیهنده‌کی فکر خصومتدن منبعدر . انکلتره قرالك دخی بو حیثیاته اشتراك ایتمدی اوزون اوزون اوقیه‌مشدر . » زمینده ادارهٔ لسان ایتمکده‌در .

بلغارستان برلین سفیری ۲۳ ایلول تاریخلی راپورنده مالوك وخلافتنك تخلیریله اوطوردقلری زمان ، روحاً‌ده عرب ویا عجم اولدیلر . ایرانی ادبیاتینك اك شعشعه‌لی دورنی تورك پادشاهلرینك سرایلرنده ادراك ایتدیکی دوشونولرمزه بوحقیقت درحال تعلیم ایدیلیر .

ایشته بوتون بوشرائط آلتنده ناصل برحرب ادبیاتی وجوده کله‌جکی یك اعلا آکلاشیلیور . پادشاهلرك هرعمارتیمی مطلقا برچوق قصیده‌لر ، طغرانامه‌لرله تجیل وتعظیم ایدیلیور ، ملکی ومورد خطر طارلر نازیچه‌لری تنظیمیله مشغول اولیورلردی . تورك ادبیاتی ، هر دوره وهر صفحه‌سنده حرب ادبیاتی عصولی اولارق بوکبی بر چوق اثرلر کوستره‌بیلیر . وزیر اعظملرك ، بویوك قومانداناریك قاپتان پاشالرك محاربه‌لری حالنده‌ده منظوم ومنثور بوزلرجه اثره تصادف اولونه‌بیلیر . دشمن قورصالرنی النه اسیر ودشدیکی زمان ، «بارباروس» خطاباً :

آی دکزی همکك کندیکه ایتدك قورو
بر دومورزدن اول قورو ایچنده آندریا دوروو
اولدومورزی قولدوروب اول قورونی عکم‌تورو
وتنبدار ای غازی خیر الدین پاشا یلکن آچ

فریاد نامه‌سنی یازان شاعر «عمری» ، «رایته میل ایدرز قات دیو برینه — طوغه دل باغلامشدر زلف سمنبو برینه» مطلعی غراك قائل معروفی ، بوتون وقتنی حربلرده کچیردیکی ایچون :

آتیلمسون طوب وقورشونلر چکیلسون تیفلر بر بر
بوزولسون لعل رنك اولسون وجه قانه بولنه دریا
طوردم لم قهرمان آسا هدویه قارشی ختم ایله
اولوب آتش فشان قالیونلرمن هجوم ازدرها
تمام آلتنی سنه بزم وفاده اولدق آماده
بشه آماده‌یز جنکه تریمان ایله بی پروا
اکرچه صودونا پیوز ولکن برم رزم ایچره
قوجوجنکی کورمشز کیم کورمه‌مشدر دیده دریا

نغمهٔ بسالتی سویلیور «صلاحی قودان» ، موسقولرلدن قریك استرادادی ایچون :

قلیج اعدایه الته متزادر
بر دینك اوغرینه جام فدادر
بزم باردیمیز من باری خدادر
قالملمی جاب آلتنده بویله
اکرچه سحر ایدر اسلامه حاضر
بزه‌ده اسم اعظم ایدنه حاضر
اسیر ایدوب بیچه‌تاتاری بر بر
قویم خائنده قالسونمی بویله
حله عثمانلی جنکه صسالام
او خائن دشمنه صاطور چالام
واروب خائنده اوچ آلام
کوزم کیتسون دم قالسونمی بویله

کبی ساده وموثر پارچه‌لری عنوی جهادنامه یازان «سلطان سلیم ثالث» ودداها بوکبی بر طاقم شاعرلر ادبیاتمزده اولدقجه مبذولدر . «نفی» نك آتشین حرب قصیده‌لری ، «ثابت» لك موسقولر طغیاندهٔ‌کی مشهور طغرانامه‌سی کبی آثرلر کال پاشا زاده‌نك «مهاج نامه» سی ، «عالی» نك «هنت مجلس» ی کبی برچوق منثور طغرانامه‌لره بك چوق تصادف ایده‌بیلیرز . فقط اعتراف ایتمکلی که بونلر هیچ بر زمان ملتك روحندن نیمان ایتمش ، ملی وجدانه معکس اولمش بوکبك وقیمالی محصوللردن عد اولونلماز . حقیقی حیات ایله ، ملی حیات ایله بك آز علاقه‌دار اولان قلاسیق ادبیاتك بوقصاقلی دکلمی شایان تأسف اولمالریله برابر بر طبیعی‌در . کاه‌چك علاقه‌مزده ، خالی ادبیاتك یعنی عوام آراسنده اولونان آثرلرك نه کبی محصولات جنکورانه وجوده کتیردیکنی تدقیق ایدلدکن ، اونك بوخصوصده قلاسیق مسرای ادبیاتنه تفوق ایتدیکنی و داها ملی محصوللر میداننه قویدیغنی مثالیریله کوستره‌جکز .

کوریلی زاده
محمد فؤاد

اك صوك خبرلر

آلمان حرب راپوری

(وارشووا) نك سقوطی یك بچیندر — (ماکزن) اردوسی نکراد تعرضه باشلادی — منقفلر (ویستول) تهرینی کچدیلر — روس بوضعی یارلدی — دشمندن بیکارجه اسیر و متعدد طوپلر آلندی .

برلین ۳۰ توز (ق) — آلمان اوکان حربیه عمومیه‌سنك بوکونکی تارنجلنه قراركاه عمومیدن نشر ایلدیکی تبلیغ رسمیدر : « غرب دارالحربنده (شانپانیا) ده (بدرت) قریه‌نده هرایکی طرفك اردو طوقدقی لعملر پاطلاتیله‌دردر . (بدرت) نك شمال غربیسنده‌کی بر قرالسز احاطه سمیرینی بوسورتله تخریب ایلدك . (بوآ - لو - پرتو) ده قرالسزلرك ، (قروواد - ده - قارم) نك ایکی جهتنده اجرا ایلدکاری بر هجوم ، مالهه‌لرمزی اوکنده معروض قالدقلری پیاده وطوپچی آتشه قارشیسنده محواولمشدر . (وووژ) لرده دشمن ، دون اوکاه‌دن سکره (لینکه‌ونوف - بارده‌ظریف) خطه‌نه تکرار هجومده بولندی . بومومضع اطرافنده کوکس کوکسه باشلایان محاربه‌لر الآن دوام ایتمکده‌در . ایکی انکلیز طیاره‌چیسی ساحل قریبنده دکزه ایچمك اچباریله ایدیله‌رك اسیر اولنمشلردر .

شرق دارالحربنده وضعیت عمومیه غیر متبدلدر .

جنوب شرق دارالحربنده : جنرال فون (وولیچ) اردوسنه منسوب یونان قطعات ، تموزك یکری سکزنجی کونی شفقله برابر (پیلیا) متصیله (قوژیوغ) آرسنده ویستول تهرینی زورلایوب کچمشلردر . متعدد نقطه‌لرده ویستول تهرینك شرق ساحلنده حرب ایدیلیور . بومحاربه‌لرده شمدی‌یه قدر سکز بوز اسیر وبش مترالیوز آلندی . جنرال فلد مارشال (فون ماکنزن) نك اداره‌سنده‌کی منقفین اردولری ، دون آکوار اعرضی حرکاته باشلامشلردر . آلمان عساکری ، (ویسوپیرچ) نك غربنده دوس موضعی یاره‌دق آقسام اوزری بیاسی - یسکوپیچ خطی ایله دها شرقه‌دکی شمدوفر خطنه واصل اولدیلر . بوصاحه‌یه دشمنده بیکارجه اسیر واوچ طوب آلندی . کرك بومواقیات استحصالی وکرك آوستریا - مجارستان وآلمان عساکریك (ویستول) نك شرقنه ، پروسیا محافظه قطعاتنك (قراشنوستاف) نك شمال شرقیسنده کائن (قروب) موقی اوزنه ویدیکر آلمان قطعاتنك دخی (وومالوریچ) منطقه‌سنه طوغری ایلریله‌مکری (ویستول) ایله (بوغ) نهرلری آره‌سنده دوس جبهه‌سی کری یه چکیلمکه اجبار ایلمشدر . روسلر ، بو صباح بتون خط اوزرنده‌کی موضعلرینی تخلیه ایتمکلردر . دشمن ، بالکز (هیروبیوجوف) نك شمالنده الآن موقعنی محافظه ایلیورلر . »

اردو باش قوماندانلغی

ایتالیا ، آلمانیایه اعلان حرب ایدیور

ویانه ۲۹ (م . آ) — ایتالیا اسوچیره حدودنی قپاتمشدر . بوندبر ایتالیانك یقینده آلمانیایه اعلان حرب ایده‌جکنه دلیل عد ایدیلمکده‌در .

دشمن اردوسنده خسته‌لق

برلین ۲۹ (ق) — (لوندره‌دن) حربیه مستقباری (تمتلی) ، چناق قلعه‌دکی دول متفقه مساکرینك احوال صحیه‌لرینه دائر عوام قاره‌سنده صوریلان سؤالره جوابرا ویریلدی جوابده‌بعض علاملرده تیفو ودیزانتری خسته‌لقلری موجود بولندیغنی بیان ایتمشدر .

مدللی‌یی‌ده اشغال ایدییورلر

ویانه ۳۰ (ق) — آژانس هواس طرفندن تبلیغ ایدیلیور : « انکلتره ، صرف اسباب عسکریه طولاییله مدللی آطه‌سنك موقع اشغالی منقفلرجه مقرر بولندیغنی رسماً بونلارسانه تبلیغ ایلمشدر . دوستانه بورادیده قلعه‌لر آلمان انکلیز توطه‌سنده منقفلرك یونان حقوق حکمرانیسنه رعایت ایده‌جکلری وآطه‌نك اشغالی استلزام ایدن سبباز ذائل اولنجه جزیره‌نك تکرار تخلیه قلنه‌جغی تأمین اولنیور . »

(ماریوط) نك غرقی اعتراف

ویانه ۳۰ (ق) — بحریه نظارتنك ترتیبلیغنده ویلیلیورکه : « ۲۶ توزده بوغازه کیرمش اولان (ماریوط) نامنده‌کی قرالسز تحت البحرندن چناق قلعه اوکنده‌کی انکلیز بایلوسنه طوغریدن طوغری‌یه هیچ برخبر ورود ایتمه‌مشدر . مثالی مناینده‌لکان تلغرافلرده (ماریوط) تحت البحرنك باتیریلرنی ضایطانك ونفرات ایله برلکده اوتوز برکیدین عبارت صرنیانك اسیر ایدلدکلری بیلدیریلیور . »

آلمانیا ـ جاهیر متفقه

برلین ۲۹ (ق) — واشینغتوندن (تایمس) غزته‌سنه بیلدیریلیور : « جاهیر متفقه‌نك ، برآلمان تحت البحری طرفندن باتیریلان (سه‌له‌اغر) نام آمریقا وابوری حادثه‌سندن طولایی آلمانیا ایله قطع مناسبات ایدیلیکی طوغری دکلدر . تحت البحر قوماندانلرك ، وابوری وتجاق اشیادن عبارت بولدیغی حوله‌سنی یازمازدن اول قواعد بین الملل احکامنه تماماً رعایت ایدیلیکی آکلاشیلیور . »

(هایتی) آطه‌سنده اغتشاش

برلین ۲۹ (ق) — (واشینغتوندن) آمیرال (فابه‌رتون) ، (پورتو پرنس) ده اغتشاشاتك دوام ایتمکده اولدیغی حصه‌یله آمریقالیلرك ویدیکر اجنبی تبعه‌سنك حیاتی‌یی اجیون واشینغتون قروواژنده‌کی مساکر بحریه‌یه‌نك قره‌یه چیقارلدیغی بیلدیریلمشدر .

ایتالیانلرك ضایعاتی

لوغانو ۲۹ (ق) — ایتالیان بحریه‌جولرینك مقداری او قدر چوقدرکه بحریه‌جیلر نابولی‌یه ویدیکر جنوبی ایتالیا شهرلرینه بیله سوقته مجبوریت حاصل اولامشدر . میرآلای (مازی) صوك محاربه‌لرده آغیر صورتده یاره‌لنمشدر . بیوك محاربه‌لرده خصوصی مقاملر الیوم کوچك رتبه‌ده‌کی ضابطانك اشنده‌دردر .

بر بلغار جنرالنك بیاناتی

صوفیه ۳۰ (م . آ) — طوپچیلق فننده صوك درجه صاحب اختصاص اولوب آوستریا ایتالیان جبهه‌لرینه دائر عوام قاره‌سنده صوریلان بلغارجنرالنك بری قپاتیانلغه‌نه بیانات آتیه‌ده بولنمشدر : « ایتالیانلرك شمدی‌یه قدر ایکی بوقه‌یلی کیتی ضایع ایتدیلر . اکر ایتالیا اردوسی باشی آوستریا - مجارستان قطعاتنك تشکیل ایتدکاری سد آهنینه اوردمه دوام ایدرسه بریشان اولدیغی کبی قوهٔ معنویه‌سی‌ده قیریلمچق وایتالیانك نهایت محاربه‌دن واز کچمك مجبوریت کوردکدن بعده تربیه‌سی آلهم دیرایکن الدن اولمیاردیانی‌ده قاپیچه‌جقدر . »

آلمان تحت البحرلرینك فعالیتی

برلین ۳۰ (ق) — (دموی) نامنده‌کی بالتیق وابورینك شمال دکزنده بر آلمان تحت البحری طرفندن باتیریلدیغی آژانس رویتر (قرعیسی) ده خبر آلیور . وابورك طقوز کسمیدن عبارت طائفه‌سنك قورتاریلیه‌بیلیه‌جکی ظن اولنیور .

مجارستانده موراتوریوم

بودابشته ۲۹ (ق) — جریدهٔ دسمیه ، موراتوریومك تمدیجاً الفاسی متضمن براصله‌نامه‌یی نشر ایتمکده‌در .

وقایع وحادثاتی کال دقت واعتنا ایله تعقیب ایدرك نتیجه‌سی حضمنده قطعی ضربه‌لر ایندیرمکه موافق اولان طرفه تمایله مجبور اولندیغی حربك بدایتنده ایلری سوردولمکده ایدی . وقایع حاضره بر یادبه بر فکر مدار اولمقدر . بونك ماهیتنده‌در . بناءً علیه حادثه قارشی کوز یومغی ایسته‌یلرده دخل اولدیغی حالده بتون رومانیا بوتلیقه چارپیرك بر وقایع قارشیسنده انتباهه کلدرك آلمان وآوستریانك بحارستان اردولرینك قوت ودقتی حلنده کافی ایدیلدکر ایدیغملری ایجاب ایدر »

رومانیا بر دفعه تعقیب ایدیلدی غیر دوستانه بر طور ووضعیته مقابل تدبیرلر طلب ایلدیلر . فرصتی الله کچیردی . لکن اوزمان قارشیسنده بولنان حکومت ، ایکی جبهه‌ده اجرا ایلدیکی محاربات نتیجه‌سنده اقتصاداً ومسکرلکجه بورغون وبی تاب دوشمش کوچك ، فقط قهرمان بر ملت ایدی . رومانیا ، مظفر آوروپای مرکزی حکومتلری مواجهه‌سنده‌ده عینی مدهشانی صره ایتك ایسترسه اوزمان ایلمی دکیشدیرمه قوتلی وکوچك‌لیك مش بر رومانیانی محافظه ایتمکده آوستریا محاربانی ، هیچ بر وجهله منفعتدار اولمامش .

آلمانیاده عدالت وجدانیت حسیله متحسس بولنان هیچ بر رجال حکومت ، بوقدر سیاه برمانیاکورلك آوستری طرفنه‌کی قارشی خیرخواه ومساعدکار طاورانه‌ماز .

بلغارستان اتحاد ایدیه‌جکی حلد حرکتی قبول وتعهدنه اوزون مدت تردد ایتمدی . فقط بلغار زمامداران آوستری ، نهایت حقیقی تماماً

بولغارستان برلین سفیری ۲۳ ایلول تاریخلی راپورنده مالوك وخلافتنك تخلیریله اوطوردقلری زمان ، روحاً‌ده عرب ویا عجم اولدیلر . ایرانی ادبیاتینك اك شعشعه‌لی دورنی تورك پادشاهلرینك سرایلرنده ادراك ایتدیکی دوشونولرمزه بوحقیقت درحال تعلیم ایدیلیر .

ایشته بوتون بوشرائط آلتنده ناصل برحرب ادبیاتی وجوده کله‌جکی یك اعلا آکلاشیلیور . پادشاهلرك هرعمارتیمی مطلقا برچوق قصیده‌لر ، طغرانامه‌لرله تجیل وتعظیم ایدیلیور